

విధివంచితుడు

శిశువు పనిని శ్రీ ఆరుద్ర ఇందు వెలు
(మిగతా 4వ పేజీలో)

“సమగ్ర ఆంధ్ర సాహిత్యం”: సప్టిక్ (1)

—డాక్టర్ కేతవరపు రామకృష్ణాస్త్రి

[illegible]

“నమగ్ ఆంధ్రసాహిత్యం” సంపుటములు
రచన : ఆచార్య. ప్రభు
రచన : శేషాచలం అండ్
కంపెనీ, మద్రాసు. సీకిం
రచనాధికారి వేటా : ఒకానొక
సంపుటం రూపాయలు

కాదంత మక్కరిమ కనుకనే నిరా
హార్యులకాదంత కారమున వూర్తి
యగుట-నగుచో వాగుమన కాదంత
మనవచ్చునుమన గలంతె రొప్పును
పాటకా వరావచ్చును వనమకావచ్చు
ననమనకా వరమున వున్నను-దొక్క
గారి దిను ముందునున వచ్చి వలెన
లమిగిలిన కాటకీ తోరకొప్పును
అ-గుట కాటకీపునమునదరవచ్చును
గలమునకా దొక్కొప్పును-అదును
కాదంత వే వరమున వచ్చి మనకా

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

‘అమ్మా! కథ చెప్ప, ప్లూ?’

ప్రతిఒక్కరూ ఒక కామమృదువు కథన
 మృదువుగానే ఒక కామయోగవేదానికి
 ఎంతకాలం వచ్చేవోకి నిర్దుష్ట కథన
 కచ్చేకానిగి వేగవల్ల వారి ముక్కులు తెలు
 నును. ఇలాగే ఆ ఎంతకాలమృదువునా
 క్షోణిలోనే గడిచిపో వేది భ్రంస నవల
 కామయోగే అది ఇయ్యల రామచంద్రుని
 వసుమతమ్మను. కన్నెని పల్లె గానిగి
 ప్రాణం వేయమనిపించింది, ఎవరైనా
 ఒక కథనవేత కామమృదువు వేసిందో
 చాచే ఇంతలో మా మిడతల్లోనూ వది
 గెయ్యకుంటూవచ్చి "అమ్మో" చాచినా
 కచ్చేవచ్చి "అమ్మో" అమ్మో చాచినా వచ్చి
 వచ్చింది కథ చెబితే తిమ్మ వేయించా

60 వ పాఠానికి యద ప్రవృత్తి పేరు
 క్రింద ఆ నామిని పదే పర్యంతం కమనః
 బాగా మార్చేను కలంబండి! "ఏమో
 దోపి, నీకు చెప్పటం నాకు పోయిదు"
 అన్నాడు. ప్రాంతం చెరిగిపోయి
 అన్నాడు "ఉ గ్రీకులకు బియ్యం-పేద"
 కుట్రాపి: పోయిదు ఒక్క ప్రవృత్తి
 పోయిదు ఒక్క పేరున్నా! మళ్ళీ అదే
 గమనా! పోయిదు చెందిన ఆక్ర వస్తు
 కమనా! నరే అవి పదే పదే
 తనగాతనగా ఒకటిన్నో ఒక రాజుల రాజు
 అయింది. అలాగే అంధులకు బాళ్ళకు
 దొంగల అదమిని బా ఒకనుగించి వాడు

ఇలా పుంగు రాదీ! చాలా జబ్బుచేసి
చచ్చుకోయింది. రాజుకి రాజ ఆంశే
పట్టానికి ఎంతో పద్యాలు రాజు రాజు
అన్న మనవిరేయి ఎన్నడు రాదీ
నిరంతర జనుకల పూరితంగా పుండే
చాలా. మున్నే పట్టి నేమంటే! రాజు
మునుకటి పట్టే వంశమేగా పుటా
దేని ముఖ్య మంటే రాజును పట్టి పట్టి
నేమంటే వంశం ఎప్పుడూ. రాజు
గూరి జలంతా దేజ దేగా రావ
అందు పోగటలు పట్టెనావచ్చుదు.
రాజేమీ "చాలా మున్నే! ఇందు

మరికెవరి స్థానంలో (అరికాది 'సిద్ధిలే')
గంజీరావా? అది ఎవ్వరికి అరగదు
నా సరి అరగ వినకెట్టినికెట్టివాడు? ను
కాబట్టాలిచాలిచాలిచాలిచాలి మనమెవ్వరికి
ఇచ్చిందా? అనేవాడు
ఇదేంటి చెప్పా? వామ యంకలుగ్గినా
హౌదానా కథ వేటూండే అని అను
కుంటూనేవున్నాను.
అదికేరేవోనా అన్నా? మన వక్త
యొట్టి రేలు, కాగ్గమ్ కాగ్గమ్మరే
యొట్టి అమ్మను నేర్చి అని అందుకు
నిలుచుకు
“వచ్చి కాబట్టి అన్నాను” యితా
లానుకు
“మరి కాగ్గమ్ అన్నా!”

పా నంకావడం అంటే అప్పుడేయూ
 తిని మరి "మీకు శకవార్డు ఏ" అన్నాను
 "తెచ్చు తెచ్చు" అంది
 ఇలా కొంతకాలం గడిచింది, రాజు
 తిన్నాడు చనిపోయిన భార్యను కలదు
 పని క్షణం తిని పిల్లలను తిన్నాడు
 రాజును తిన్నాడు కాదు రాజ్య తనవల్ల
 తననుగూతుంజెబాదు మరకొ రాజ్యం
 పుట్టిడిగా, రాజురాజులు తిన్నాడు
 రాజురాజు అప్పుడేనే మరిచాడు రాజు
 తనను, వెలాగె నా మార్పాటి అని
 తిన్నాడు కాదుకాదు రాజును, మరకొ
 రాజురాజు కనాదు ఒక అప్పుడే వాం
 రాజ్యరాజు (అంటే ఏమిటమూ
 తన

[illegible][illegible]

"మరిగెం చెల్లెల?"
 "అవును"
 "వాళ్ళు అమ్మ వచ్చిపోయాక, వాళ్ళ
 తమ్మగారు వాళ్ళు నిర్బిలి చెల్లెలు
 వాళ్ళుగా? కడం? చాలా సేగో పెళ్ళి
 ముగిశో? లేదు? అది నేనెక్కా వ
 మున్నో మరేం! నవ్వు వాళ్ళ అమ్మ
 మానావా"
 "మానావ"
 "రేమి బిడ్డా నా చల్లావుంటు: నా"
 లేదు. చాలా కెళ్ళిగా వుంటుంది.
 అందంగా వుంటుందా"
 "అవును. చాలా చాలావుంటుంది బల
 కి బాటుతుంది కూడా" "వాళ్ళ
 ప్రికి మరెవరినూలుంటారా?"

అమ్మ! ఏలవళ్ళులే వచ్చగామా వుం
 డా? అవునామోమిండు పొడుగునా
 ఉడు పొట్టగానా వుండు నమంగా
 కుండు? రెండా కాళ్ళ మీద కాళ్ళ
 వాళ్ళను చూశావా?

“కాళ్ళ మీద మోస్తూడే పాదాల వాళ్ళ
 కంటిమంట కలెంబడు బ్రాహ్మణ వాడో
 కుమారి! అది కూడా చాలా నిమ్మిడి
 నిలిచి వాడగోడు కూడా నిండుడు
 వం!”

“అమ్మా! కాళ్ళ అమ్మ చాలా
 నిలిచిరా?”

“అవును అమ్మ చాలా మంచిరావో
 కుమారి! నమంగానేది చాలా నిరా
 ము

పాప ముట్టాడినా చాలా	సెప్పు	య
నా, నరకంగా ముట్టాడేదీ	మి	య
నరకంగా అంటే	న	య
"అదేదీ గొడవ చేయకండా అన్న	న	య
మొదటిది	మ	య
"పాపం కాకా అప్పువుంటే ఎవ	మ	య
మొదటిది కా?	మ	య
"దం" నీకు కాళ్ళపిన్ని నచ్చలేదా	మ	య
"అబ్బా ను సెప్పుకుంటూ	న	య
"మున్న కాళ్ళపిన్నిలేవోక ఏ హుద్ద	న	య
కుంటే బాగ్ కేకే తేదీ ది యాద	న	య
నానా చాడే రోయూడా పానల పిలె	న	య

[illegible][illegible][illegible][illegible]

విశ్వకర్మమును తేలిక, కామాది విధమ
 పుణ్యమును యుద్ధభయమున నీ వీ
 నుగ్రాహి నీ వీ అంశములు విరా
 తుడైనను యుద్ధానా కానివి
 యుద్ధమునందునీ పాపములువ్యాప
 తము అంధవిద్య పునీనామలెట్లెట్ల
 ఇతరుల నిశ్చయముగానుద్ధరణున
 పుణ్యముగా కాదోయెందునామలె
 తుల్యములను తేలిక జూలె దుండునా
 యుద్ధము నుగ్రాహి విచక్షణము చేర్చ
 తునునునీ విద్యయునునునీ విద్య
 తుల్యమునీ విద్యయునునునీ విద్య

[illegible]

రాగా గమక లోని యుగముల పేరి
 మత్తువడ నొనవచ్చును, అది
 పరమమం దొడవినిపింపి వేద
 రాగాగమక రాగమయే అ యుగమున
 పని చేరు తెల్లవారినవలె నీవంతు
 న ఇట్టి యుగ విధానములతోగల
 సమయమున వి రా దింప వలసి
 యును
 కరములయొక్క రాగపరిచయ
 పోడినట్లుగా పేరు యుగములతో
 పులు చేర్చిరి పరామర్శించెదము
 న ముందుగా తెలుపుదు లేదెంత
 అ విషయమాయా నెలపెట్టవలె
 పిదప విరాదించెదము, శ్రవణము
 న లింగిని-తెదల చిత్తు కిద

దేవునిను ఆడుచు 13 వాగ్దాత కనుక
 పురని మహాశక్తి మును ముదిరి కలసి
 మునునులలికి కెప్పుకయును
 కలం కెప్పుకయును
 కియు యుగము కలం
 కి, తరువాతి వచ్చునామె
 మును 1887 తో హాగం
 పురు మదుమగం కలది
 పురమెట్లుగి కామనునకెము
 ను పాలించుకేరగా తగ వేపు
 రాదాపు అర్ధకాంక్షముకామము
 లలికి వదిరాదు. రాని కలం
 లలికి వదిరాదు. రాని కలం

[illegible][illegible]

అతని నుండి మరొక ముందరి రోజు టెల్లెగ్రాఫ్‌గా "అత్యవసరం మా మరణించింది" వాడు పంపిస్తాడు. ఎవరైనా ఆ సమాచారం చూసినా, అది సత్యం అని అర్థం చేసుకోవడానికి సమర్థులు కాదు. అందుకే అతని ముగిసిన సమాచారం కూడా అతని మరణించిందని అర్థం చేసుకోవడానికి సమర్థులు కాదు. అందుకే అతని మరణించిందని అర్థం చేసుకోవడానికి సమర్థులు కాదు.

శ్రీ : పెండు దిక్కులు. అవయవమైతే
పిల్లలకు : ఒక దిక్కు లేక మీ
ము వారలకి.